

گزارش

تشکیل خانواده‌های اضطراری

قرار دادهای نانوشته زوجین برای تداوم زندگی

حمیده مسلکان با ما هم قرار می‌گذاریم که دیگران در مورد ما فکر کنند که ما یک خانواده‌ایم! این سخنان در مورد ازدواج سفید نیست. آشنایه کنیدا این سخنان در مورد خانواده‌ای است که دیگر خانواده نیست، یعنی ارتباطی که با نیت خانواده تشکیل شده، رشد کرده و حالا از ریخت افتاده است! جامعه‌شناسان نام این خانواده را گناشته‌ها می‌دهند. شاید به این خاطر که هیچ چاره دیگری وجود ندارد. از من بپرسید می‌گویم اسمش را بگذارید خانواده‌های بیچاره یا دوست‌هم‌زندی داشته‌ام که ما هم شریک قرار گناشته‌ها بودیم که پس از ۸ سال که فرزندانمان از آس و گل در آمدند، از هم طلاق بگیرند، پدرش را بکشد، شاید ۱۸ سال زندگی مشترک که دلته باشد و او را بدیور بادا می‌دهد، هیچ چیزمان مشترک نباشد جز همان سرفه‌ها که اسمش را گناشته‌ها می‌دهند. خانواده‌ها هم این است که بیچهارمزه طلاق پدر و مادر را بچشدن بازیز دست‌پاگیری و لغامری روند!

بعد عاطفی، بعد قراردادی می‌یابند در نتیجه پسر به خاطر تنبیه یا انتقام از پبری که بر سر سفره‌اش غذا خورده به دادگاه شکایت کرده و او را به زندان می‌اندازد. این پدر بعدها همین کار را با فرزندش انجام می‌دهد و خانواده بدون عواطف را تبدیل به یادگاران می‌کند. وقتی در جامعه‌ای مهربانی‌های سنگین در نظر گرفته نمی‌شود و مسائل چون بزه‌روسازی مهربانه، تقسیم اموال بعد از طلاق و بیمه مهر به مطرح می‌شود خانواده‌های بی‌سابقه به ظاهر سر بلنده‌ها دوست‌هم‌زندی می‌شوند و از دون دچار بودگی می‌شوند. این خانواده‌های اضطراری اما تا چه زمانی دوام می‌آورند تا وقتی که چپ‌ها از آس و گل در بیایند؟ تا آخر عمر تا کی؟ آیا اعضای یک خانواده اضطراری نباید دیگر هیچگاه مزه خوشبختی و عشق را بچشد؟ آیا اعضای یک آشنایه یا انتخاب را تا آخر عمر باید پس‌بهدا بکنند، بیداد خانواده‌های اضطراری در دوران طلای خود غنچه چرن خود را بگشاید! قطعاً طلاق در این سنین هم تعامت اجتماعی سنگین‌تری را نسبت به گذشته در میان مشکلات منجر به زناش است. چرا که اکثر آنها از نظر اقتصادی تأمین نیستند و منبع درآمد ندارند. همین موضوع موجب بروز مشکلات عدیده‌ای در زندگی آنها بعد از طلاق می‌شود.

زمنه‌ها برای تغییر در خود به‌وجود می‌آورند؟ آیا آنان در زمره امیدواران محسوب نمی‌شوند. یادآوری کنم که در زمانه‌های غربی به منزله طلاق کسب اطلاعات و مشاوره‌ای لازم و تقسیم‌بندی بسیاری از امور زندگی مشترک و قبول تولد آنها را در دهنده‌ی اینچنین تغییر تلقی می‌کنند. اگر از موضوع نیازهای اقتصادی و ضرورت آسوداری و علاقه به فرزندان بگذریم، آنچه که یک خانواده یک هم‌بسته را به کناره‌ها می‌مانند ترکیب می‌کنند دیگر چیست؟ شاید بتوان به این مجموعه‌های پنهانی اجتماعی و روزمرگی‌های انسانی اضافه کرد. عواملی که کنترل می‌شود تا نامی‌پاری هر چند پنهان شده، مندرجاً در کلیتکلیت معنی شده و امیدوار باشد که روزی از شب می‌ماند و شب را

۷- جنگ قدرت و نبود آزادی در چنین خانواده‌هایی بی‌انضباط آنها همواره جنگ قدرت وجود دارد و به‌ازای آزادی و دموکراسی خیری نیست. ساختار خانواده بر عدم اعتماد و سرزنش و انتقاد اعضا هم‌بسته‌ها است. بلافاصله می‌توان خانواده‌های اضطراری را به‌رغم وحدت موجود در شکل ظاهری‌اش، خانواده‌ای از هم‌سنگینه دانست که منشأ بسیاری از آسیب‌های اجتماعی است. آسیب‌شناسی اجتماعی مطالعه و شناخت ریشه بی‌نظمی‌های اجتماعی در هر گسیب‌جمعه است خانواده چون اعتماد، فحشا، فرار، فقر، طلاق، الگوری، خشونت خودکشی و... موثر است.

در دهه‌های اخیر اضطرارها را عواملی چون توسعه شهری، بهبود نظام اقتصادی شهرهای استان نسبت به روستاها، گسترش شهرنشینی و مهاجرت به سمت شهرهای بزرگ جامعه به صورت بی‌رویه و بدون هماهنگی، عدم اشتغال جوانان و بیکاری، وضع بد اقتصادی، رشد مفاسد اجتماعی، اختلاف سنی ازدواج و ازدواج زودرس، عدم آشنایی از نیازها و خواسته‌های جوانان، گرایش به مواد مخدر، دخالت آشنایان و والدین و... در تریب دانسته‌اند که این آسیب‌ها در کوتاه‌مدت و درازمدت ناشی از عدم تربیت اعضای خانواده گسسته است.

۱- آموزش دستگانه و نهادهای اجرایی و حکومتی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تقویت روح جمعی و تفهیم اجتماعی در خانواده به جای تعهد فردی.

۲- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۳- تلاش در جهت رفع پیامدهای تأخر فرهنگی یا عقبات فرهنگی در هنگام ممنوعیت خانواده از حوزه فرهنگ یا مادی این نهاد اجتماعی.

۴- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۵- آموزش‌های اجتماعی، روش‌شناختی، عاطفی و فرهنگی در جهت ارتباط عمیق بین اصداف و ارباب اجتماعی نهاد اجتماعی خانواده.

۶- ترویج مشارکت‌های عمیق و پایدار اعضای خانواده در ابعاد اجتماعی، فرهنگی، روش‌شناختی، عاطفی و اقتصادی و برابری‌اش از این نهاد اجتماعی در سطح فردی و کلان.

۷- تقویت اعتماد و اطمینان اعضای خانواده نسبت به رفتارها و کردارهای اعضای خانواده‌ی خود و تحکیم سرمایه اجتماعی و روابط خانوادگی.

۸- ایجاد آگاهی‌های اقتصادی، فرهنگی، روانی و اجتماعی برای کلیه اعضای خانواده و تقویت روح جمعی و تفهیم اجتماعی در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۹- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۱۰- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۱۱- ایجاد تمهیدات برای کلیه اعضای خانواده‌ی خود و تحکیم سرمایه اجتماعی و روابط خانوادگی.

۱۲- تقویت اعتماد و اطمینان اعضای خانواده نسبت به رفتارها و کردارهای اعضای خانواده‌ی خود و تحکیم سرمایه اجتماعی و روابط خانوادگی.

۱۳- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۱۴- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۱۵- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۱۶- ایجاد تمهیدات برای کلیه اعضای خانواده‌ی خود و تحکیم سرمایه اجتماعی و روابط خانوادگی.

۱۷- تقویت اعتماد و اطمینان اعضای خانواده نسبت به رفتارها و کردارهای اعضای خانواده‌ی خود و تحکیم سرمایه اجتماعی و روابط خانوادگی.

۱۸- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۱۹- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۲۰- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۲۱- ایجاد تمهیدات برای کلیه اعضای خانواده‌ی خود و تحکیم سرمایه اجتماعی و روابط خانوادگی.

۲۲- تقویت اعتماد و اطمینان اعضای خانواده نسبت به رفتارها و کردارهای اعضای خانواده‌ی خود و تحکیم سرمایه اجتماعی و روابط خانوادگی.

۲۳- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۲۴- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۲۵- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۲۶- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۲۷- تقویت اعتماد و اطمینان اعضای خانواده نسبت به رفتارها و کردارهای اعضای خانواده‌ی خود و تحکیم سرمایه اجتماعی و روابط خانوادگی.

۲۸- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۲۹- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۳۰- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۳۱- ایجاد تمهیدات برای کلیه اعضای خانواده‌ی خود و تحکیم سرمایه اجتماعی و روابط خانوادگی.

۳۲- تقویت اعتماد و اطمینان اعضای خانواده نسبت به رفتارها و کردارهای اعضای خانواده‌ی خود و تحکیم سرمایه اجتماعی و روابط خانوادگی.

۳۳- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۳۴- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۳۵- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۳۶- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.

۳۷- تقویت و استمرار ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، فرهنگی برای کلیه اعضای خانواده در جهت تداوم فرهنگ اسلامی‌ایرانی.

۳۸- تولید و بنامه‌های اجتماعی، روانی و فرهنگی در جهت پیامدهای ناشی‌شده و مدیریت آموزش صحیح برای برخورد با پیامدهای این پدیده‌ها در سطح نهاد اجتماعی خانواده.